

Monumentnummer*: 516380

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 27 augustus 2001
Kadaster deel/nr 82950/124

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Eefde Lochem Gelderland

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Gorssel D 4196

Omschrijving**

Omschrijving

De eigenlijke SCHUTSLUIS bestaat uit twee SLUISHOOFDEN met daartussen een SCHUTKOLK. De sluishoofd en de schutkolk vormen één geheel, opgetrokken uit gewapend beton. Het bovenhoofd grenst aan het Twentekanaal terwijl het benedenhoofd de toegang vormt tot de IJssel.

Het BENEDENHOOFD bestaat uit twee van beton opgetrokken, drie verdiepingen tellende heftorens die met elkaar zijn verbonden middels een stalen overdekte verbindingsbrug. De heftorens zijn gefundeerd middels een stenen stortmuur. Centraal in de brug bevond zich de elektromotor voor de bediening van de stalen schutdeur, die oorspronkelijk vanuit het aangebouwde bedieningshuisje werd bediend. Boven de ijzeren spantconstructie bevindt zich een zadeldak gedekt door rode verbeterde Hollandse pannen. De randen van de dakschilden aan voor- en achterzijde zijn voorzien van zinken mastgoten. Boven de buitenzijden van beide heftorens bevinden zich topgevels met verticale houten beschieting. Het dakoverstek met uitstekende daknok boven de topgevels is voorzien van een windveer. Het sluishoofd heeft vensters met lekdorpels en ramen met ijzeren roedenverdeling.

De geheel in beton opgetrokken heftorens zijn aan de VOORZIJD (IJsselzijde) elk voorzien van een deur op de begane grond met daarboven drie smalle 18-ruits ramen voor de verdiepingen. Hierboven bevindt zich een klein rond raam. Boven het ronde raam worden de betonnen heftorens afgesloten door een geprofileerde lijst, welke op gelijke hoogte ligt met het loopvlak van de stalen verbindingsbrug tussen de heftorens. Boven een rij van 17 2-ruits draairamen met 2-ruits zijlichten bevindt zich een stalen ligger waarop het stalen kapspant rust. De blinde ZIJGEVELS van beide heftorens hebben op elke hoek een uitkraging over alle drie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

verdiepingen, waardoor zij het karakter krijgen van gestileerde pilasters.

De ACHTERGEVELS van de heftorens zijn identiek aan de voorgevels, met uitzondering van de linker gevel waarvoor zich het bedieningshuisje bevindt.

Het INTERIEUR van de heftorens bevat onder andere nog trappen met houten treden en lambrizing tussen de verdiepingen, oorspronkelijke ramen en een deel van het oorspronkelijke mechaniek met contragewicht.

Het BOVENHOOFD is vanwege het verschil in waterstand voorzien van een woelkelder waardoor het water geleidelijker in de sluiskolk stroomt. De VOORGEVELS van de heftorens hebben op de begane grond schuifdeuren. De rechter heftoren heeft op de begane grond een aangebouwd bedieningshuisje. Boven de eerder genoemde schuifdeuren bevinden zich opgeklampte deuren met 6-ruits bovenlichten. Voor de deuren zijn twee betonnen balkons aangebracht met ijzeren balustraden, die bereikbaar zijn middels een trap langs de zijgevels. Boven de balkons bevinden zich twee 18-ruits ramen met daarboven een rond 4-ruits raam. De afsluiting en verbinding van de heftorens is identiek aan die van het benedenhoofd. De ZIJGEVELS zijn gelijk aan die van het benedenhoofd. De beide ACHTERGEVELS hebben in plaats van een deur met balkon op de verdieping twee 18-ruits ramen. Boven de ramen van de tweede verdieping zijn geen ronde ramen aangebracht. Het INTERIEUR bevat buiten het mechaniek dezelfde elementen als het benedenhoofd.

De SCHUTKOLK vormt één geheel met de sluishoofden en is uitgevoerd in gewapend beton. Om scheurvorming te voorkomen zijn op regelmatige afstand dilatatievoegen aangebracht. De bovenranden van de kolk zijn voorzien van een stalen dekzerkprofiel. De kolkwanden zijn voorzien van verticale rijen met telkens vier bolders in haalkommen.

Waardering

SCHUTSLUIS gebouwd in de stijl van de Nieuwe Zakelijkheid.

- van architectuurhistorische waarde als goed bewaard voorbeeld van functionele betonarchitectuur met hoogwaardige esthetische kwaliteiten zoals onder andere zichtbaar in de goede verhoudingen en de zorgvuldige plaatsing van raampartijen.
- sluishoofden en schutkolk hebben stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van de aanleg van de Twentekanalen. Genoemde onderdelen hebben ensemblewaarde met de overige onderdelen van het sluisencomplex.
- van cultuurhistorische waarde als onderdeel van de grootschalige aanleg van de Twentekanalen tussen 1930 en 1936 en de hiermee samenhangende ruimtelijke en industriële ontwikkeling van landschap en omgeving. De sluishoofden vervullen bovendien door hoogte en kleurgebruik een beeldbepalende rol in het aanzicht van de omgeving van Eefde.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Waterkering en -doorlaat

Functie

Schutsluis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument